

WeMind HVB AB
Box 64
137 21 Vasterhaninge

Huvudman

WeMind HVB AB (556943-5703)

Ärendet

Tillsyn av hem för vård eller boende (HVB) för barn och unga vid WeMind HVB Stegsholm i Haninge kommun.

Tillsynen har omfattat barn och ungas upplevelse av att bo på WeMind HVB Stegsholm. Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har granskat verksamhetens registerkontroll av personal, att verksamheten följer sitt tillstånd, personalens kompetens, barn och ungdomars trygghet och säkerhet samt berört ett klagomål som inkommit till IVO.

Beslut

IVO avslutar ärendet men påtalar följande brister:

- ⦿ Verksamheten har inte kontrollerat registerutdrag innan anställning

IVO vidtar i nuläget inte några åtgärder med anledning av bristerna men kan komma att följa upp dessa i kommande tillsyn.

Skälen för beslutet

Utöver bristen ovan har tillsynen vid inspektionstillfället i huvudsak visat följande:

- Verksamheten följer sitt tillstånd
- Ungdomarna är till stor del nöjda med det stöd verksamheten ger dem
- Personalen har kompetens att utföra sitt uppdrag
- Verksamheten ger förutsättningar för trygghet och säkerhet

Verksamheten har inte kontrollerat registerutdrag innan anställning

IVO bedömer att verksamheten brustit i sin skyldighet att kontrollera utdrag ur Polismyndighetens belastnings- och misstankeregister. Verksamheten har anställt en person som påbörjat sin anställning samt två personer som har påbörjat praktik före registerutdragens datering. Ytterligare två personer har anställts samma dag som registerutdragen är daterade. Verksamheten har förvisso säkerställt att personerna inte

praktiskt har tjänstgjort i direktkontakt med barnen och ungdomarna förrän efter registerkontroll, och verksamheten har i övrigt rutiner för att göra registerkontroll enligt gällande bestämmelser. IVO menar dock att bestämmelserna om registerkontroll inte medger undantag som detta. IVO vidtar i nuläget inga ytterligare åtgärder med anledning av bristen, utan lämnar åt huvudmannen att säkerställa att registerkontroll fortsättningsvis genomförs enligt rutin och gällande bestämmelser inom ramen för sitt för systematiska kvalitetsarbete (se Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete).

I förarbetena (prop. 2006/07:37 s. 16-17) nämns möjlighet att frånga kravet på registerkontroll vid tillfälliga kontakter eller mycket kortvariga arbeten såsom när en rörmokare tillkallas för att laga en akut läckande ledning eller att inte kontrakterad personal måste tillkallas vid ett sjukdomsfall. Likaså nämns möjlighet till undantag i fall där extra personal måste tillkallas på grund av t.ex. icke förutsägbara sjukdomsfall hos ordinarie personal och det inte är möjligt att driva verksamheten ens under den korta tid en registerkontroll tar utan att extra personal tillkallas. I sådana fall bör dock anställningsformen för den extratillkallade personalen anpassas efter rådande situation och en registerkontroll göras så snart det är möjligt.

Vid intervjun med verksamhetens ledning framkommer att verksamheten har tolkat lagtexten som att personalen inte får arbeta i direkt och regelbunden kontakt med barn- och ungdomar. De personer som anställts innan registerkontroll har när de påbörjat sin anställning eller praktik endast varit i kontorslokaler och har inte varit i direktkontakt med barnen innan registerutdrag lämnats till verksamheten.

Av 1 § lag (2007:171) om registerkontroll av personal vid vissa boenden som tar emot barn följer att hem för vård eller boende inte får anställa någon om inte kontroll gjorts av belastnings- och misstankeregister avseende personen. Detsamma ska gälla den som, utan att det innebär anställning, erbjuds uppdrag, praktiktjänstgöring eller liknande vid ett sådant hem under omständigheter liknande dem som förekommer vid en anställning inom verksamheten. Utdraget ska vara högst 6 månader gammalt. Av 3 § samma lag följer att utdrag eller kopia därav ska bevaras under minst 2 år från det anställningen, uppdraget, praktiktjänstgöringen eller liknande påbörjades.

Verksamheten följer sitt tillstånd

IVO bedömer att verksamheten vid inspektionstillfället följer gällande tillstånd i fråga om föreståndare, lokaler, målgrupp, ålder på de inskrivna ungdomarna samt antal inskrivna. Av 7 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL framgår att ett hem för vård eller boende inte får drivas utan tillstånd av IVO.

Verksamheten får enligt gällande tillstånd (dnr 6.3.2-17884/2016) ta emot 23 pojkar i åldrarna 14-17 år med olika former av psykosociala svårigheter. Pojkarna kan vara kvar i verksamheten till den dag de fyller 19 år. Det är vid inspektionstillfället 22 inskrivna barn och ungdomar mellan 14-18 år, fördelade på tre boendehus. Lokaler och föreståndaren

är desamma som anges i tillståndet. IVO har vid tillsynen tagit del av tre lämplighetsbedömningar som visar att målgruppen stämmer överens med tillståndet.

Intervjuade ungdomar är till stor del nöjda med HVB boendet

Vid inspektionen förde inspektörerna samtal med sammanlagt åtta barn och ungdomar. Det som framkom vid samtalen var att de flesta känner sig trygga och säkra med personalen och med övriga ungdomar på boendet, samt att de flesta i stort sett är nöjda med personalen och det stöd de får. Några ungdomar berättade att de kommer överens med de flesta ungdomar men inte alla och detsamma gäller för personalen, de trivs bättre med viss personal än med andra. Ungdomarna berättar att de har en planering med aktiviteter enligt ett individuellt schema och de flesta går i skolan.

Ungdomarnas berättelser talar utifrån IVO:s bedömning för att verksamheten bygger på förtroende för och samarbete med ungdomarna och att stödet utformas utifrån individuella behov så att vistelsen upplevs som meningsfull enligt vad som följer av 3 kap. 3 § socialtjänstförordningen (2001:937), SoF. Flera ungdomar tar upp att de inte tycker att maten är tillräckligt bra samt att det är smutsigt i duschar och på toaletter. Två ungdomar berättar att de har blivit bestulna på tillhörigheter.

IVO återkopplar till verksamheten vid det digitala inspektionstillfället vad ungdomarna har framfört angående synpunkter på maten, smutsiga duschar och toaletter samt att de blivit bestulna på tillhörigheter. Synpunkterna som framkommit har verksamheten arbetat med och kommer att fortsätta hantera inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Personalen har kompetens att utföra sitt uppdrag

IVO bedömer att personalen har den sammantagna kompetens och erfarenhet som krävs för att erbjuda en trygg och säker vård samt möta barnen och ungdomarnas behov.

Vid inspektionen är 60 personer anställda i verksamheten ca hälften är tillsvidareanställda och resterande timanställda. Enligt den personallista som IVO har tagit del av har verksamheten åtta socionomer, tretton socialpedagoger, tio behandlingspedagoger samt tillgång till sju psykologer. Det är fem personal som är under utbildning inom något av ovanstående områden, resterande timanställd personal har gymnasial utbildning ofta med erfarenhet av arbete med barn och ungdomar. Föreståndaren uppger att det är en viss omsättning på timvikarier men att många har arbetat under flera år inom verksamheten. Föreståndaren bedömer att personalen har den kompetens som behövs men framför att verksamheten skulle kunna arbeta med en målsättning om att ha större andel fast anställd personal. Verksamheten uppger att de har en plan för att utveckla tätare utbildningstillfällen och introduktionen för vikarier.

Under placeringstiden har varje ungdom ett team som består av psykolog, socionom och behandlingspedagog och målsättningen är att ungdomen deltar aktivt i sin planering.

Enligt 5 kap. 2 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om hem för vård eller boende (HSLF-FS 2016:55) ska personalen i ett hem för vård eller boende ha den utbildning, den erfarenhet och den personliga lämplighet som behövs för att kunna utföra sina arbetsuppgifter. Personal som ger behandling enligt en viss metod ska även ha en relevant utbildning för den. Personalens sammantagna kompetens vad gäller utbildning och erfarenhet ska ge förutsättningar för att möta de behov av vård som målgruppen har och säkerställa en trygg och säker vård.

Verksamheten ger förutsättningar för trygghet och säkerhet

IVO bedömer att verksamheten utifrån sina rutiner och arbetssätt kan tillförsäkra barnen och ungdomarna trygghet och säkerhet. Verksamheten genomför lämplighetsbedömningar om vården kan ges under trygga och säkra former och om placeringen kan innebära negativ påverkan mellan de placerade. Verksamheten utformar vården med respekt för den enskildes personliga integritet samt har arbetsmetoder för att uppmärksamma och agera vid bl.a. kränkningar och självskadebeteenden.

Föreståndaren beskriver att innan beslut om inskrivning fattas genomförs en bedömning om boendet och behandlingen kan svara upp till individens behov. Det händer att de tackar nej till en placering som inte passar med övriga inskrivna ungdomar. Verksamheten arbetar med dagliga rutiner som har förutsägbarhet och socialpedagogernas uppdrag är att arbeta med den unges motivation att delta i aktiviteter. Personalen arbetar förebyggande genom närvaro, tydlighet och förutsägbarhet för att uppmärksamma och hantera konflikter mellan ungdomar. Lösningar av uppkomna situationer sker utifrån den unges individuella förmåga att ta till sig information och dennes problemlösningsförmåga. Verksamheten önskar att arbeta i dialog, frivilliga samtycken och med färdighetsträning i ungdomens beteende istället för att införa begränsningar.

Inom målgruppen förekommer självskadebeteende och verksamheten har ett etablerat arbetssätt med färdighetsträning och arbetar i dialog med ungdomen om problematiken. Föreståndaren uppger att de ser i sina egna mätningar att självskadebeteendet minskar under placeringstiden.

I 3 kap. 3 §, SoF beskrivs att verksamheten vid hem för vård eller boende och stödboenden ska bygga på förtroende för och samarbete med den enskilde och utformas så att vistelsen i hemmet eller boendet upplevs som meningsfull. Den enskildes integritet ska respekteras. De insatser som görs ska anpassas till den enskildes individuella behov och förutsättningar.

Av 3 kap. 3 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om hem för vård eller boende (HSLF-FS 2016:55) ska den som beslutar om inskrivningen vid lämplighetsbedömningen särskilt beakta hur personens behov av vård kan tillgodoses med hänsyn tagen till de arbetssätt och metoder som hemmet använder och personalens kompetens. Det ska även göras en bedömning av om vården kan ges under trygga och säkra former. Vidare ska det beaktas om placering kan innebära negativ påverkan mellan de placerade personerna.

Underlag

IVO genomförde en anmäld inspektion vid WeMind HVB Stegsholm den 10 oktober 2022. I samband med inspektionstillfället fick inspektörerna möjlighet att se verksamhetens lokaler samt pratade med sju ungdomar i de tre boendehusen, en ungdom lämnade synpunkter till IVO via telefonsamtal. En digital intervju med föreståndare, biträdande föreståndare och behandlingsansvarig psykolog genomfördes den 17 oktober 2022. IVO har innan inspektionen tagit del av en personallista över personal och kopior av registerutdrag. Vid inspektionstillfället tog IVO del av tre lämplighetsbedömningar. IVO har underrättat huvudmannen om underlaget enligt 25 § förvaltningslagen (2017:900). Huvudmannen har inte yttrat sig över underlaget.

- Verksamhetens tillstånd (dnr 6.3.2-17884/2016)
- Inspektionsprotokoll 17 oktober 2022
- Sammanställd personallista
- Utdrag från Polisens misstanke- och belastningsregister
- Lämplighetsbedömningar
- Klagomål samt tjänsteanteckning (dnr 30755/2022)

Ytterligare information

Före inspektionen fick inskrivna barn och unga möjlighet att besvara en enkät med frågor som handlade om trygghet och integritet, behandling, stöd och hjälp, bemötande samt delaktighet och självbestämmande. Föreståndaren fick besvara en enkät med uppgifter om personal, oplanerade utskrivningar, missförhållanden och allvarliga händelser och förekomst av begränsande åtgärder. IVO fick svar från 17 barn och ungdomar samt från föreståndaren. Svaren har, tillsammans med IVO:s övriga kännedom om verksamheten, legat till grund för planeringen av tillsynens inriktning och omfattning.

IVO ska enligt 3 kap. 19 §, SoF, inspektera HVB för barn och unga minst en gång per år och samtala med de barn och unga som samtycker till det.

Beslut i detta ärende har fattats av inspektören Ulf Modin. Inspektören Christina Humble har deltagit i den slutliga handläggningen. Inspektören Emma Thander har varit föredragande.